

תהליך של קיטלוג ומיון הנשען על הגיון אינטואיטיבי-חוויתי ועל זכרון פסיבי, הוא שהנחה את אורי דרומר בבניית קיר הספרים המסיבי. אלה הם ספרים משומשים בעברית, בגרמנית, וביידיש שנכתבו לפני תקופת השואה וגם אחריה, על ידי סופרים והוגים מהגולה, מתקופת ההשכלה ועד לסופרים ישראלים. הספרים מצטופפים על משטח אחד, כחזית של מבנה מקדש. הם מאוכלסים באנשים, בדעות ובנאומים והם מתדיינים ביניהם על ציונות, על יהדות, על גלותיות ועל מהויות של זהות לאומית. על אחדים מהספרים מודפסות מכוניות המזוהות עם עולם מודרני ועם חלומותיה של החברה הישראלית. דרומר בדמות מנדלה מוכר הספרים העשוי כבובת סמרטוטים עם שתי מסכות בדמותו של האמן, מתקיים בין עולמות שמתפוררים שאליהם הוא עורג, לבין אחרים שקיימים ובתוכם הוא נטמע. הוא מבקש לגשר, אך גם לפצות, על התרחשותו של שבר היסטורי-תרבותי ולכונן רצף של שורשים. רצף שיש בו ציוני דרך, נקודות מפנה וגם מורשת נושאת רעיונות, וסיפורי חיים. הוא גם מכיל ומתווה את המפגש שבו המהלך האישי וההיסטורי מתקיימים זה לצד זה. דרומר מנסה למצוא את החיבור בין עולמות שיכולים לומר את אשר נתפס בעיניו כהמשכיות תרבותית שחסרה, שבה נמצא המקום של איתור המשמעות ושהחיפוש אחריה מסמן את רצונו בקיום נורמלי. מתוך תחושת גלותיות פנימית, ומתוך המקום של חיפוש ואפיון זהות יהודית ישראלית, יוצא דרומר במסע אל הוויה שלא הטיב להכיר כמישהו שנולד וחיי כאן, אל ממשות שאין עוד להשיבה. מתוך ישיבה במקום הוא יוצא במסע החוצה אל מחוזות שגלותיות שורה עליהם ולהם תשתית קדושה בתודעתו. אך המסע הוא גם פנימה ומתקיים בינו לבין עצמו. זהותו מחליפה פנים והיא עוברת שינוי מתמשך של צורה ושל משמעויות. זהו מסע הנושא תפילה שטמון בה רגש ממשי המאפשר את היכולת להתעמת עם ההעדר המאפיין כל הוויה אנושית. תחושת המוות והשיח האילם הם מאפיין מרכזי בתערוכתו, אך הם מהווים בה גורם יסודי ומעצב ליצירתיות ולחידוש כמצב טבעי ואישי בלתי פוסק.

דיאנה דלל,

גלריה רוזנפלד, מאי 2001